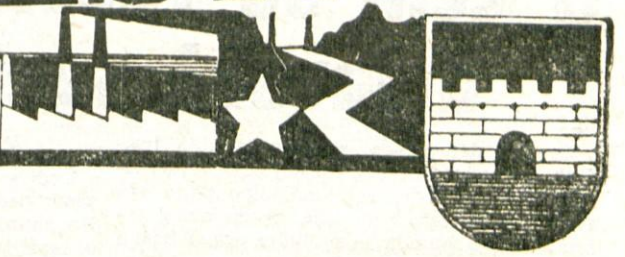

TRŽIŠKI VESTNIK

LETO VI.

Tržič, 15. januarja 1957

St. 2

S seje občinskega ljudskega odbora

dne 28. decembra 1956

Po komaj enotedenskem presledku je občinski ljudski odbor znova zasedal, četudi je prejšnja seja trajala nad sedem ur. Sejo je vodil predsednik občine, tov. Lovro Cerar.

Problematika gostinstva v naši občini. Da je pretežni del gostinskih podjetij družbenega sektorja že dlje časa v težkočah, o tem se je v javnosti že razpravljalo. Občinski ljudski odbor daje možnost podjetjema Zelenica in Pošta, da se spojita v eno podjetje, če se bosta delovna kolektiva glede tega sporazumela. S tem bi se zmanjšali stroški. Tudi bodo začeli razpravljati z gostišči, ali naj vsaj nekatera ne preidejo v zasebni sektor.

Reševalna postaja se je priključila Zdravstvenemu domu. Doslej finančno samostojni zavod se takoj priključi Zdravstvenemu domu. Ta ukrep narekujejo ekonomski razlogi.

Dr. Stanko Živec imenovan za šefa sanitarne inšpekcije. Odbor je izvršil to imenovanje, hkrati pa je sistematiziral še eno službeno mesto sanitarnega tehnika. Mesto bo razpisano.

Pravila Stanovanjske zadruge Bombažne predilnice in tkalnice je občinski odbor potrdil z nekaterimi dostavki. Stanovanjske hiše, ki so prej bile v lasti Bombažne predilnice in tkalnice, pa so sedaj bile v upravljanju stanovanjske skupnosti, se vračajo predilnici v upravljanje. Podjetje bo ustanovilo zase posebno stanovanjsko skupnost.

Občinsko živino na posevkih »Kramarjevo« in »Brdo« bodo prodali. Gospodarski razlogi zahtevajo, da se živina proda, ker občina nima od vzdrževanja živine nikake koristi, temveč samo riziko. Prvenstveno nakupno pravico pa imajo najemniki posestev.

Dotacije, garancije. Dotacijo so dovolili Otroškim jaslim, garancije za bančne kredite pa so podaljšali nekaterim podjetjem.

Tuje »vinarje« preganjamo. Občinski ljudski odbor je sklenil spremeniti nekatera določila tržnega reda, da bodo vsaj sanitarna določila, ki veljajo za domače gostinstvo osebje, izpolnjevali tudi tuji prodajalci alkoholnih pijač. Tržičani še vedno mislijo, da je vino na tržnici, ker je nekaj cenejše, tudi kvalitetno. Mislijo, da je vse, kar je tuje, tudi dobro, toda se motijo. Izkušnje to dokazujejo. Način prodaje je vse prej kot higijenski. S tem, da dovoljujemo prodajo vina tujim vinarjem, ima skupnost veliko škodo, saj le-ti ne plačajo niti davkov občini, niti nimajo stroškov, kot jih imajo gostinci, povrh pa večinoma prodajajo samo prekupčevalci, ki nakupijo slabša vina po nizkih cenah in jih nato pri nas prodajajo po sorazmerno visokih cenah kot lasten pridelek in morajo za lasten pridelek biti oproščeni občinskih dajatev. S potrdilom, ki se glasi na nekaj sto litrov lastnega pridelka, prodajajo vino na več krajih vse leto. Temu bo sedaj konec, ker bomo strogo pazili na izvajanje predpisov. Tržičani naj dobijo možnost kupiti dobro vino pri gostilničarjih in tam naj se enkrat začne konkurenca, če pa je ne bo, bo pač moralo gostinstvo družbenega sektorja računati s konkurenco zasebnega sektorja, ki se bo ustanovil, če bo treba.

Mlečna restavracija je bila odprta dne 7. januarja. Tržič je peta občina v Sloveniji, ki je odprla tak obrat. Podjetje je predvsem socialnega značaja. Predsednik občine, tov. Lovro Cerar, je kljub pesimističnim prikazom rentabilnosti vztrajal na tem, da se restavracija odpre in našel izhod za njen obstoj. Lokali so morda med vsemi podobnimi restavracijami v Sloveniji najlepši, za kar gre priznanje tudi direktorju podjetja v izgradnji, obč. tajniku tov. Robleku. Ni dvoma, da bo mlečna restavracija, ki bo hkrati skušala biti tudi cenena ljudska kuhinja, mnogo pripomogla k preskrbi v Tržiču.

Pekarijo bodo začeli graditi, brž ko bo to dopuščalo vreme. Gradbena dela je na licitaciji dne 26. decembra prevzelo kot najugodnejši ponudnik Splošno gradbeno podjetje Standard iz Tolmina, medtem pa bo peč dobavilo podjetje Remont iz Maribora, montažo pa bo izvršilo podjetje Kobau iz Ljubljane. Nova pekarija bo imela zmogljivost okoli 8000 štruc kruha na dan.

Naše kmetijstvo v preteklem letu

V poljedelstvu so v naši občini lani imeli nekaj manj pridelkov in slabše kot prejšnja leta, medtem ko je bil pridelek trave na nivoju prejšnjih let. Na slabše pridelke je lani vplivalo slabo vreme v začetku pomladi. Opažamo pa tudi zmanjšanje porabe umetnih gnojil, medtem ko so bili tržički občani v prejšnjih letih v uporabi gnojil nad republiškim povprečjem. Vzrok upada je v ukinitvi višjih regresov.

Sadna letina je bila lani zadovoljiva. Zelo lep je pridelek hrušk, rekordov pa je pridelek orehov. Slabši je bil pridelek česeni in jabolk. Z razvojem sadjarstva v tržički občini nismo zadovoljni, predvsem pa ne z dosedanjim načinom gnojenja ter ohranjanja starejših sadovnjakov. Lani sta bila v občini na novo posajena 2 hektara s sadnim drevjem. Prav tako so vznikli prvi nasadi malin in črnega ribezlja.

V živinoreji je malenkosten porast stanja goveje živine, toda znaten padec stanja ovac. V plemenskem rodovniku je vpisanih že 40% goveje živine. Rodovnik imajo vpeljan že pri vseh naših kmetijskih zadrugah, ki imajo tudi same 14 plemenskih bikov in 4 plemenske merjase. Lansko leto so prodali naši živinorejci kar 813 glav živine, od tega odrasle goveje živine 190, telet 405, konj 26, ovc 12 in še 80 prašičev. Prodana živina je šia večinoma v zakol.

V občini je deset planin, ki jih imajo v upravi kmetijske zadruge. Lansko leto se je na teh planinah prepasso 750 glav goveje živine, 46 konj in 410 ovc. To živino je passlo 19 planšarjev in pomočnikov. Tako pride na enega pastirja 39 glav goveje živine, skoraj 3 konji in 20 ovc. Ta norma je premajhna, vendar je bilo sorazmerje nekako v skladu s tehnično in teritorialno ureditvijo planin. Seveda so bile razlike v tem, da je nekdo passel 12 glav, drugi pa kar 100 glav. Planšarska paša je lani bila slabša kot prejšnja leta. Plače planšarjev, sol, zemljarina in zavarovalnine objektov so bile plačane s

S seje obč. kreditnega sklada za zidanje stanovanjskih hiš

Do konca novembra l. l. je imel občinski stanovanjski kreditni sklad 55.591.000 din dohodkov, seveda bodo naknadno pritekali v sklad dohodki še za december. Lani so bili odobreni krediti za zidanje hiš sledečim: občinskemu ljudskemu odboru 33.724.704 din za gradnje leta 1956 in 1957, tovarni obutve PEKO din 6.600.000 in zasebnikom, ki gradijo hiše, din 9.994.254.

Občinski ljudski odbor pa je najel iz kreditnega sklada naknadno še: za adaptacijo stanovanj v Sebenjah din 6.858.000, za adaptacijo stanovanj na Podvasici din 8.430.000, za stanovanjski četvorček ob Cankarjevi cesti din 11.241.000 din. Tudi Lesno industrijskemu podjetju Tržič, ki želi adaptirati bivše obratno poslopje »v Paradižu« ter potrebuje v ta namen nekaj nad 5 milijonov dinarjev kredita, bodo dali potrebna sredstva, v kolikor bodo izpolnjeni pogoji.

Pri upravi kreditnega sklada je vloženih še mnogo prošenj za dodelitev kredita za gradnjo stanovanj. Posebna komisija bo ogledala stanje na stavbiščih in nato kasneje razpravljala o vloženih prošnjah, kolikor bodo sredstva na razpolago.

pašnino, katero so plačali pašni interesentje. S tem denarjem so manipulirale kmetijske zadruge.

K investicijam na planinah so prispevali pašni interesentje v obliki kavcije 450.000 dinarjev, kmetijske zadruge 680.000 din, občinski ljudski odbor iz investicijskega sklada 1.800.000 din, skupaj 2.930.000 din.

Ta sredstva so se porabila za rezervoar na Lešanski planini 500.000 din, za rezervoar na Dolgi njivi 90.000 din, za obitje hleva na Tegoščah 200.000 din, za rezervoar na Kofcah 80.000 din, za vodovod na Javorniku 1.300.000, za melioracije 900.000 din, skupaj 2.070.000 din. Torej zmanjka znesek 140.000 dinarjev, ki ga bo treba pač poiskati.

Čebelarstvo v naši občini stalno upada. V začetku lanske sezone je čebele napadla pršičavost. Zdravljenje je imelo zadovoljiv uspeh. Vso sezono pa je primanjkovalo paše čebelam zaradi mokrega vremena. Cenimo, da se je število panjev zmanjšalo za eno četrtino. Jeseni je bilo potrebno močno krmiljenje, tj. dodajanje sladkorja, da bi se obdržalo dosedanje število panjev.

Tudi za zaščito rastlin je bilo lansko leto nekaj storjenega. Lani je bilo poškropljenih nad 50%, ali 11.300 sadnih dreves, kar je odločno premalo. Krivda pa je na posameznih sadjarjih. Kmetijske zadruge doslej niso mogle v celoti izvajati akcije zimskega škropljenja. Za škropljenje sadnega drevja je bilo lani porabljenih 1028 kg rumesana in 180 kg parapina. Na našem področju je bilo lani okuženih 40% krompirišč, ali 41 ha. Okužba ni bila povsod enaka. S kemičnimi sredstvi so zatirali koloradskega hrošča na 85% površine, na ostalih 15% mehanično. Obenem z zatiranjem koloradskega hrošča so škropili proti krompirjevi plesni. Za škropljenje zaradi zatiranja poljskih škodljivcev so lani pri nas porabili 415 kg kemičnih sredstev. 75% stroškov so plačale kmetijske zadruge, ostanek pa okrajni ljudski odbor.

O čem so razpravljali na zadnjih sejah delavski sveti in upravni odbori

Organi delavskega samoupravljanja tržiških gospodarskih organizacij dobro izvršujejo svoje naloge, saj imajo pogostne sestanke in so zato njih seje, razen nekaj izjem, kratke. Menda je najbolje organizirana delavska samouprava Bombažne predilnice in tkalnice, kjer vsak član delavskega sveta, upravnega odbora ali pomožne komisije že pred sestankom prejme kratko obrazložitev predmeta, o katerem bodo razpravljali na sestanku in se na ta način vsakdo lahko pripravi na debato. Pa si oglejmo, o čem so razpravljali na zadnjih sejah v nekaterih tržiških podjetjih!

V BOMBAŽNI PREDILNICI IN TKALNICI

Odstranitev higiensko-tehničnih pomanjkljivosti. Posebna tovarniška komisija za higiensko-tehnično zaščito je ponovno pregledala oddelke v tovarni in je odredila takojšnjo odstranitev ugotovljenih pomanjkljivosti;

Način sprejemanja delavcev v službo. — Organizacijski odsek podjetja je delavskemu svetu poročal o načinu sprejemanja delavcev v službo. Vsak reflektant se mora dati najprej zdravniško preiskati zaradi ugotovitve sposobnosti za delo in ko predloži potrdilo občinske posredovalnice za delo, se sprejme pogodbeno na enomesečno preizkušnjo. Po preteku te dobe se delavec v primeru uporabnosti obdrži v službi, v nasprotnem pa odpusti.

Popis vseh delovnih mest zaradi analitične ocenitve se v tovarni še vrši. Pripravili so elaborat za notranji transport in izvršili vse delo v zvezi s povečanjem plač delavcem. Preštudirali so poročila o nočnih zaposlitvah in pripravili spisek oseb, ki se morajo periodično zdravniško pregledovati.

Kako so izvršili plan. Predilnica je v 11 mesecih količinski plan izvršila s 101.9%. S surovinami je predilnica dobro založena, četudi ne kopiči zalog. V predilnici ne dosegajo planiranega števila zaposlenih. Procent zaostankov je še vedno visok in je zaradi tega stalo povprečno po šest strojev. Tkalnica je količinski proizvodni plan do konca novembra izpolnila s 101.4%. Delavskemu svetu je obrat podal točne številke, koliko je vsak delavec produciral na uro, koliko je bilo izdelanih količin in koliko je bilo izvršenih delovnih ur. Tudi so poročali o zaostankih. Oktobra in novembra je bil precejšen porast produktivnosti, kar je pripisovati izboljšanju klimatizacije v obratih, zmanjšanju zastojev in izostankov od dela, izboljšanju kvalitete preje in delovne discipline. Proizvodnost se je leta 1956 povečala za 2.5% do 3% na delavca. Nato so široko razpravljali o tem, kakšen škrob in v kakšni mešanici naj se uporablja. Obrat plemenilnice je poročal, da je proizvodni plan z uslugami vred v 11 mesecih izpolnil s 103.9% pri tkaninah, in celo s 117% pri preji. Delavski svet je ugotavljal, da bo še nadalje podjetje prisiljeno delati v treh izmenah in da na ukinitvev nočnega dela za zdaj še ni misliti, če hočejo izpolniti prevzete naloge.

Požarna varnost in problemi ter končni sklepi. V podjetju so začeli prirejati gasilske tečaje, da se delavstvo seznanji s potrebnimi ukrepi za obvarovanje požarov in hitro zaдушitev ognja. Za celotni pogon bodo napravili operativni plan in ga dostavili vsem obratovodjem, da bodo seznanjeni o delu vsakega obrata v podjetju. Problemi, ki bodo nastajali v proizvodnji, se bodo reševali v strokovnem svetu, kolegiju in pri direktorju. Tehnični vodja bo pregledal potrebe po delovni sili in šele potem bo dan nalog organizacijskemu sektorju za sprejem novih delavcev.

Delavski svet je sklenil, da na delo ne bo sprejemal oseb, ki imajo doma večje kmetijsko posestvo, tudi bo posvečal še več skrbi za dvig kadra nameščenecv, imenoval bo stalnega trenerja za vodstvo tečajev in namestil bo varnostnega tehnika.

V TOVARNI OBUTVE PEKO

Tudi v tej tovarni so organi delavskega samoupravljanja prav dobro organizirani. Na zadnjih sestankih so pregledali poročila o izvršitvi plana, sestavili so količinski in finančni plan za leto 1957 in predvsem so se bavili s komercialnim poročilom o izvozu in o perspektivah. Sklenili so popraviti tarifni pravilnik, razpravljali so o povišanju plač delavcem in o uspehih dela v izvršenih nadurah. Lani je bil ukinitven prometni davek na otroško obutev in so sklenili, da bodo prihranek tega izdatka uporabili za znižanje cene te obutve. V tovarni niso zadovoljni s postavljenimi normami, zato jih bodo znova preštudirali z največjo resnostjo in temeljitostjo. Z analitičnim ocenjevanjem delovnih mest so že začeli. Z ameriško tehnično pomočjo je poslalo podjetje svojega modelarja v Nemčijo na študij in trimesečno specializacijo. Sklenili so, naj posebna komisija prouči, če bi ne bil v bodoče bolj umesten kolektiven dopust za vso tovarno in ne samo dopust za posameznike. Tovarna želi povečati produkcijo in bi rada v to svrhu nabavila nove moderne stroje v vrednosti 80 milijonov dinarjev in je za posojilo že zaprosila. V delavskem svetu so še razpravljali o disciplini delavcev in uslužbencev in pa o izboljšanju kvalitete izdelkov.

V TOVARNI USNJA RUNO

Tovarno vodi kot direktor tov. Vladimir Peraič, ki sicer ni usnjarski strokovnjak, toda je znan borec NOV iz leta 1941, ki zna s krepko roko držati produkcijsko in finančno disciplino v podjetju. To ima odmev tudi na sejah delavskega sveta in upravnega odbora, v katere so izvolili popolnoma nove, mlade ljudi, ki sicer pravijo, da še niso dovolj informirani o svojih nalogah, pravicah in dolžnostih, pa se trudijo, da se sproti seznanjajo s problemi tovarne in da izvršujejo svoje dolžnosti. Na zadnjih sestankih je delavski svet razpravljal o izvršitvi plana za lansko leto in perspektivah za letošnje leto. Podjetje kljub trudu ne more vedno dobiti dovolj surovin. Za letos so prevzeli večje planske naloge, imajo pa skrbi, kako prevzete naloge izvršiti, saj bi morali kože za letošnji plan dati že lani v novembru v namok, toda kož nimajo dovolj. Posredujejo na vseh mogočih mestih, da dobijo surovine. DS podjetja se na zadnjih sejah prav resno bavi tudi s vprašanjem kvalitete svojih izdelkov. Raziskovali so vzroke, zakaj je iz

neke partije bil slabši izdelek in grajali kontrolno osebje podjetja, ki je dopustilo, da je manj kvaliteten izdelek šel v prodajo. Poklicali so strokovnjake iz usnjarskega tehnika iz Domžal in še zasebnega strokovnjaka, da jim svetujeta, kje ležijo vzroki, da je nekaj izdelkov v zadnji partiji bilo manj kvalitetnih. Pri novem produkcijskem procesu so tudi izgubljali telečjo dlako. Da zagotove še nadalje produkcijo znane odlične kvalitete, so uvedli disciplinske postopke proti osebam, za katere mislijo, da nosijo krivdo na premajhni pažnji pri produkciji in sklenili, da bodo poslej v produkcijskem procesu uporabljali preizkušen način dela in preizkušeno recepturo. Vsako spremembo v tem procesu odobruje samo delavski svet podjetja. Tudi o disciplini so razpravljali in zagrozili z ostrimi sankcijami tistim, ki bi ki bi med delovnim časom pili alkohol.

PRESKRBA

Radi bi kupili večje količine olja, masti in sladkorja, ker so dobili ugodne plačilne pogoje, toda nimajo dovolj velikih in suhih skladišč. Nimajo namena kopičiti zalog, toda nabava manjših količin blaga je navadno dražja in povrh podjetja pri majhnih zalogah lahko pridejo hitro v zadrego, če nastane večje povpraševanje. DS podjetja je tudi razpravljalo o zahtevi občinske komisije za kontrolo živilskih poslovalnic, ker bi bilo treba posamezne lokale sodobno urediti. Poslovalnice pa so večinoma v zasebnih hišah, kamor družbeno podjetje ne sme investirati in je sodobna ureditev lokalov dolžnost najemodajalca. Menda mnogo hišnih lastnikov niti ne ve, da imajo pravico uporabiti pretežni del najemnin za poslovne lokale za izboljšanje stanja takih lokalov. Te pravice so hišni lastniki zelo malo poslužujejo. Preskrba bo letos moderno uredila na Trgu svobode eno živilsko trgovino in nato postopoma nadaljevala z modernizacijo vseh drugih svojih poslovalnic.

IN O ČEM SE RAZGOVARJAJO KMETIJSKE ZADRUGE?

KZ Podljudelji želi čimprej začeti z gradnjo Zadrúžnega doma. Material je že več let pripravljen, toda doslej je manjkalo potrebnih finančnih sredstev. Sklenili so zavarovati bike-plemenjake, takoj uvesti materialno kartoteko za blago v trgovini, uvedli so evidenco porabe embalaže. Zadrúžnikom so poslali vprašalne pole, kaj bodo letos prodajali zadrugi in kaj od nje nakupovali.

Sestanek svetov potrošnikov

Občinska komisija za družbeno upravljanje pri SZDL v Trzinu je te dni sklicala sestanek svetov potrošnikov. Na sestanku so prišli poslovođe trgovinskih, mesarskih in pekarskih poslovalnic ter direktorji podjetij in seveda tudi člani potrošniških svetov. Udeležba je bila več kot zadovoljiva. Predsednik občinske komisije tov. Jože Benedičič je uvodoma grajal nekatere potrošniške svete, ki se niso niti konstituirali. Obstoji verjetnost, da nosijo del krivde za to baš poslovođe poslovalnic, ki se po nepotrebnem izogibajo ali morda celo bojijo svetov. Navzoči zastopniki trgovine so takoj zavrnilo tako mnenje, češ da se ne boje nobene kontrole, ker delajo najskrbneje svoje kalkulacije in ne iščejo dobička, toda spet ne smejo imeti izgube. Mesarji so poudarjali, da so volitve potrošniških svetov bile izvedene na način, ki ni bil primeren, saj so se prodajalci kot potrošniki za volitve premožno zainteresirali in niso bili niti seznanjeni z vlogo takih svetov in ko so bile volitve izvedene, niso izvoljeni bili vprášani, ali izvolitev tudi sprejmejo. Še danes

večina ljudi nima jasnega pojma o področju in nalogah potrošniškega sveta. Nato so posegli v razpravo še ostali, ki so trdili, da je vse premalo zaupanja potrošnika do prodajalca, ker potrošnik sumiči trgovino, mesarijo in pekarijo, da hočejo samo ugodno z dobičkom in drago prodajati, ne da bi imela namen zadovoljiti potrošnika, toda je tako mnenje povsod zmotno. Mesarji so še povedali, da nekateri potrošniški sveti svoje naloge prekoračujejo, ker posegajo v delokrog raznih inšpektorjev.

V zelo živahni in zanimivi razpravi je komisija odgovarjala, da se res še dogajajo napake, ki bazirajo na premajhni informiranosti. Mesarji so znova poudarjali, da imajo največji interes na tem, da zadovoljijo odjemalca po ceni, ki jo še zmora kalkulacija podjetja.

Ob zaključku so navzoči sklenili, da bodo takoj dostavili vsem potrošniškim svetom točno pojasnilo o njihovem delokrogu in nalogah in da se osnovne smernice objavijo tudi v krajevnem časopisu.

Združenje rez. oficirjev dosega velike uspehe

15. obletnico JLA je še posebej slovesno proslavilo

Za proslavo 15. jubilejne obletnice naše armade je tudi organizacija rezervnih oficirjev pripravila svoj program.

Ze v začetku meseca decembra je odbor prišel s pripravami, tako da je lahko že 17. decembra šel na teren z referatom o nastanku in razvoju naše ljudske armade, poleg tega pa še predvajal filme. Tako je bilo po vseh vaseh občine in sicer v Lomu, Križah, Kovorju, Lešah, Jelendolu in Podlju-belju. Občinstvo navedenih vasi je bilo z izvajanjem programa zadovoljno. To se je odražalo tudi v udeležbi, ki je bila nadpovprečna. Tako je vse občinstvo tržiške občine obujalo spomine na težke in slavne dni porajajoče se naše slavne armade.

Prav tako nismo pozabili na garnizijo v Križah, kamor smo odšli predvajati vojne filme za vse njene pripadnike. Poleg tega smo dne 21. decembra ob svečanosti v garniziji obdani predavatelje — aktivne oficirje s primernimi darili.

Dne 20. decembra smo se udeležili četverboja v streljanju s pištolami. Zmagala je ekipa ZB, mi smo zasedli drugo mesto, za nami pa je bila ekipa garnizije. Poleg tega so rez. oficirji in podoficirji skupno z organizacijo ZB obiskali več obmejnih stražnic na našem področju in skupno s tamkajšnjimi čuvarki naših meja obujali spomine na preteklost, to je na narodno-osvobodilno vojno.

Tudi predvojaška vzgoja ni stala ob strani, ampak je prva v Trziču organizirala patrolni tek ter osvojila prvo mesto. Tudi tu so bili udeleženi rez. oficirji Trziča. Tako lahko rečemo, da ni bilo točke programa, kjer bi ne bilo rez. oficirja.

Naša glavna naloga pa je bila, da v počastitev te obletnice izvršimo napad in obrambo Trziča. K temu smo pritegnili predvojaško vzgojo, gasilce, Avto-moto društvo in protiletalsko zaščito. To je bilo izvedeno dne 23. decembra. Čeprav je bil sneg, so se vabilu odzvali vsi rez. oficirji in podoficirji kakor tudi vse ostale enote, poleg teh pa tudi vod aktivne vojske garnizije v Križah. Napad je potekal s popolnim zadovoljstvom občinstva in tudi aktivnih oficirjev garnizije, ki so opazovali potek napada in obrambe. Ko je sirena dala znak, da je improvizirani napad končan, so se zbrale vse navedene enote v parado. Komendant štaba tov. Vogrič je predal raport predsedniku občine tov. Lovru Cerarju, ki je ob tej priložnosti pozdravil vse sodelujoče enote ter obdaril najboljše v predvojaški vzgoji, saj je le-ta pokazala, da je sposobna za obrambo naše države. Tu je omeniti njenega neumornega voditelja tov. rez. kapetana Franca Globočnika, ki že leta in leta z veseljem vzgaja našo mladino v tej smeri. Lahko rečemo, da je tržiška mladina ena izmed najbolj aktivnih v Sloveniji. Tudi tehnični kabinet, ki ga je izpopolnil tov. Globočnik, je lahko v ponos ne samo predvojaški, ampak tudi rez. oficirjem, ki se ga lahko poslužujejo za svoje strokovno izpopolnjevanje, kajti tako sodobno in tehnično opremljenega ne najdemo zlahka daleč naokoli. Vse priznanje tov. Globočniku za njegov trud in delo z mladino!

Proslavo 15. obletnice JLA so rezervni oficirji Trziča zaključili dne 27. decembra z dvobojem na kegljišču v Trziču. Zmagala je ekipa aktivnih oficirjev iz Križev z 257 keglji, z razliko 19 kegljev.

Delo rezervnih oficirjev v Trziču se je v letošnjem letu poživilo in tako se iz dneva v dan razvijajo ožji stiki z garnizonom v Križah in ostalimi organizacijami in društvi v tržiški občini. V bodoče bodo imeli takih športnih nastopov več kot dosedaj. Pripravljajo se na streljanje z zračno puško, namizni tenis, smučanje in drugo.

Rezervni oficirji Trziča so se zavzeli za čim tesnejše sodelovanje z aktivnimi oficirji in podoficirji JLA, pri katerih uživajo vso moralno pomoč za povečanje strokovno-ideološkega vojaškega znanja.

Rezervni oficirji Trziča so sprejeli tekmovanje, ki ga je razpisal okrajni odbor UROJ v Kranju. Tekmovanje bo v teku leta 1957 in sicer v 10 točkah: kdo bo imel včlanjenih največ oficirjev v društvu, katera organizacija bo imela največ kvalitetnih strokovnih predavanj po predvidenem planu, kakšna bo udeležba članstva na predavanjih rez. oficirjev, kakšno bo administrativno vodenje evidence in ostalih tozadevnih vprašanj itd. Nagrada najboljšemu društvu bo vojaška pištola.

Rezervni oficirji Trziča so to tekmovanje sprejeli resno in je upati, da bodo ob koncu leta 1957 med prvimi, kot so bili do sedaj, so v letu 1956 dobili kot najboljša organizacija UROJ v okraju zračno puško. Želimo

rezervnim oficirjem Trziča, da bi se resno oprijeli tega tekmovanja in bili še boljši kot v letu 1956.

Rezervni oficirji Trziča neumorno delamo na tem, da bodo naši rezervni oficirji ob vsakem času sposobni čuvati našo socialistično državo. To se pokaže tudi v njihovi zavesti, saj ni proslave ali katerekoli manifestacije, da ne bi sodelovali tako ali drugače in s tem pokazali, da ne pozabljajo na to, kar so v težkem boju priborili nam vsem.

Ne morem končati tega poročila, da ne bi omenil rezervnega podporočnika Franca Ruparja, delavca iz Trziča, ki ni do danes zamudil še nobenega predavanja in ga lahko postavimo za vzgled vsem ostalim rezervnim oficirjem, ne samo v Trziču, ampak tudi zunaj. Ima dva majhna sinova, ki ju, kadar je njuna mamica v popoldanskem času v službi, pripelje kar s seboj na predavanja, samo da ne bi izostal od predavanja. Tudi v tem se vidi zavest posameznika.

Gvido Dornik

V prosvetna društva nove oblike in novo vsebino dela

V zadnjem času vse bolj ugotavljamo, da je delo prosvetnih društev precej zastarelo in da se le-ta še vedno izživljajo, kot so se v dobi starih čitalnic. Tov. Kavčič je v reviji »Sodobna pota« št. 9 pravilno analiziral glavne probleme ter nakazal nove smernice dela. Da bi se le-te začele uresničevati v društvih po Gorenjskem, je obiskal občino Trzič predsednik okr. odbora prosvetnih društev, tov. Dušan Bavdek, ki je posamezno analiziral delo društev na Gorenjskem in s konkretnimi, že uspešnimi poskusi nakazal smernice bodočega dela. Gre za to, da naša društva malo spremenijo vsebino in obliko dela. Do sedaj se je delavstvo izživljalo v nekakem trikotniku: dom, tovarna (morda s kakšnim sindikalnim ali podobnim sestankom vred), gostilna. V bodoče bo pa treba misliti še na četrti objekt delavskega življenja — na klube. Ti klubi bodo morali postati stalno shajališče ljudi, kajti s preprostimi razpravami ali diskusijskimi večeri, kjer se križajo misli, lahko naš delovni človek najbolje in najhitreje dojema našo stvarnost in hkrati razširja svojo splošno

razgledanost. V tem drugem domu, kot bi ga imenovali, bi se moral delavec izživljati na vseh tistih področjih, na katerih je zainteresiran, in bi klubi morali imeti vse — od radia, knjig, časopisov, revij do šaha ali namiznoteniške mize — v svojih prostorih, kajti glavni namen, zblizevanje delavstva, ne bo dosežen na noben drug način kot na ta, da mu nudimo tisto, kar išče po svojem delovnem času. Seveda je zaradi pomanjkanja prostorov in finančnih sredstev vse to kar na hitro nemogoče ugodno rešiti, toda namen, da se družbeno življenje politično in kulturno obogati, se da doseči za začetek z diskusijskimi večeri ali pa s šolo za odrasle s poljudno znanstvenimi predavanji po želji obiskovalcev.

Delavsko prosvetno društvo »Svoboda« bo s pomočjo SZDL v bližnji bodočnosti skušala nekatere probleme v izobraževanju in zblizevanju delavstva rešiti z izobraževalnim krožkom, toda za uspešno delo je potrebno tudi sodelovanje tistih, ki jim je to izobraževanje namenjeno.

Saša Stefe

KONFERENCA LMS

Tiho je šla mimo nas letna konferenca ljudske mladine tržiške občine. Zelo malo ljudi je vedelo, da konec decembra zaseda najvišji forum mladinske organizacije v Trziču, kot da je vseeno, kaj in kako naša mladina dela. Ali se ne dajo pomanjkljivosti v njenem delovanju z vsestransko pomočjo odpraviti? Večkrat slišimo različne pripombe na račun mladine, objektivne ali pa neobjektivne, toda nikoli niso izrečene na pravem mestu in ob pravem času.

Lahko rečemo, da se v našem mestu kljub neustreznim pogojem aktivno udejstvuje v društvih in organizacijah precejšen del naše mladine. Če je torej redna letna konferenca ljudske mladine, je dolžnost vseh društev in organizacij, ki imajo v svojih vrstah vključeno mladino, da pošljejo svoje zastopnike na konferenco, kjer lahko načno svoje probleme pri delu z mladino in se hkrati seznanijo s problemi v mladinski organizaciji. Mogoče je krivda za slabo udeležbo v tem, da je bila konferenca premalo pripravljena, toda dejstvo, da so se konference udeležili samo predsednik občinskega komiteta ZK SZDL tov. Rudi Hrovatič, član okrajnega komiteta ZK tov. Janko Regvat ter član okrajnega komiteta LMS tov. Miha Petek, je vsekakor ali omalovaževanje mladinske organizacije ali pa malomarnost in površnost v organizaciji konference.

Poročilu predsednika tov. Berganta je sledila še dokaj živahna razprava, ki vsekakor potrjuje, da se mladina zanima za vse probleme našega gospodarskega, političnega in kulturnega in športnega življenja, samo treba je najti prave oblike in vsebino dela za

njeno pritegnitev. Vzrok, da danes mladini manjka tiste delovne zavesti, ki jo je nekoč odlikovala, je mogoče prav pri tistih, ki od nje nekaj pričakujejo. Vsekakor bo v bodoče potrebno uvesti ali politično-ideološka predavanja v obliki izobraževalnih krožkov, ali pa naj bi društva in organizacije poleg svojega kulturnega ali športnega poslanstva prevzela tudi to poslanstvo, da bi mladino tudi ideološko-politično vzgajala. Sem spada seveda tudi moralno-estetska vzgoja. Dejstvo, da se mladina hoče uveljavljati v družbenih organizacijah in v samoupravnih organih, nam potrjuje, da ni slaba in da od nje lahko pričakujemo, da bo nekoč zamenjala na vseh mestih svoje starejše tovariše.

Mladinci so grajali tudi občinski komite LM, ki doslej ni nudil dovolj pomoči organizacijam na terenu ter v podjetjih. Te organizacije so bile prepuščene same sebi, a so vseeno dobro delale. V seminarje je treba pošiljati tudi kmečko mladino, ker bodo sedaj v sklopu mladih zadružnikov. V Bombažni predlinici in tkalnici je treba tudi rešiti vprašanje zapostavljanja mladih delavk s strani starejših. Jasno je, da novinke ne znajo tako dobro ravhati s stroji in ne dosegajo tako lahko norme kot starejše, izkušene delavke.

Za zaključek lahko še poudarimo, da se je na tej konferenci mladina jasno in glasno izrazila, da bo morala posvetiti več pozornosti svoji moralni vzgoji, izboljšati odnos do starejših in sploh varovati lik mladega državljanca, da bo trden steber naše socialistične družbe.

Saša Stefe

Bralci nam pišejo

TOVARIS UREDNIK!

Lepa hvala za objavo mojega pisma o »shajališču« na javni tržnici in o »naramnikih«. Zal pa sem si od priobčitve članka obetal več, kot je članek dosegel. Tudi v zadnjih tržnih dneh so ljudje še delali po nepotrebnem gnečo na tržnici in v gostilni sem spet doživel »naramnike« in tudi drugi so mi pravili o njih.

Se neko drugo željo imam danes. Moja mati me je učila, da moram pozdravljati učitelje, starejše in pa znane ljudi. Opažam, da v Tržiču le redkokateri otrok pozdravi. Kje je vzrok? **Tržičan.**

TOVARIS UREDNIK!

Vem, da imate visokošolsko izobrazbo, toda tako hitro računati, kot nekaj prodajalcev mesa v Tržiču, pa le ne znate. Tudi jaz ne znam. Priznajmo pošteno, da se direkcija Mesarskega podjetja res briga, da imajo Tržičani na razpolago izbiro mesa, ki je celo cenejše kot v drugih krajih in direkcije podjetja moj očitke res ne zadene. Bil sem v neki poslovalnici, zahteval pol kilograma govejega mesa in preden sem se zavedel, mi je prodajalec povedal »da je mesa nekaj več« in da stane 132 din. Čudil sem se hitremu računanju, saj menda niti elektronski računski stroj ne zna tako hitro računati, ima pa menda stroj to brezhibnost, da se ne zmoti. Jaz pa sem za meso plačal 8 din preveč, kar sem izračunal doma, ko sem meso stehal. Sel sem v drugo poslovalnico in tam poslušal ženske, ki so se kregale z mesarjem, da so naročile kilo mesa in ne marajo več, toda — zmagal je mesar. Naročil sem dvoje vrst mesa, v svoji zaupljivosti nisem pazil na tehtnico, toda doma sem vpričo vse družine tehtal prineseno meso in ugotovil kar 115 din razlike v mojo škodo. Saj stane menda goveje meso s kostmi 200 din in telečje s kostmi vred 250 din za kg?

Nočem trditi, da bi naši mesarji v poslovalnicah ne bili poštene; toda dajte stranki mesa, kolikor ga zahteva, nič več in nič manj, in če so v trgovini uvedeni paragonski bloki ter dobi stranka listek o plačilu, zakaj ga ne bi dobili v mesnici? **Potrošnik**

SPOŠTUJMO KRUH!

Večkrat sem že opazil kak kos objedenega kruha pod šolsko klopio. V košu za smeti, ali, kar je še bolj žalostno, v občestnem jarku. Uboga tista mladina, ki ne zna kruha prav ceniti in ki ne ve, kako se trudi zanj kmet na polju, starši pa pri strojih v naših tovarnah!

Se trši boj za vsakdanji kruh ob 10 do 12. urnem delavniku in brez otroških doklad so imeli naši že pokojni starši. Zato so nas učili kruh prav ceniti, vsako drobtinico je bilo treba spoštljivo pobrati. Govorili so nam: »Se črna kruha ne boste imeli!« Kakor naši mladini tudi nam nekdanj to ni šlo v glavo, da bi kruha katerikrat manjkalo. Poleg pekarij pri Vilfanu in Lassniggu so imeli dovoljenje za peko kruha tudi nekateri trgovci s špecerijo, na primer »Pri Damulneku« Karl Rueh, pri »Švelcu« Ivan Dovžan, v Bistrici »na Frči« Ant. Košir itd. Dobra okusna kruha je bilo dovolj.

Med prvo svetovno vojno od leta 1914 do 1918 je bilo vsako leto večje pomanjkanje živeža, zlasti kruha. Stradalo je vse, tako civilno prebivalstvo kakor vojaštvo. V Tržiču je občinska aprovizacija razdeljevala razne živilske potrebščine (krompir, slabo krušno moko) med prebivalstvo na nakaznice. Ob tem pa ni bilo mogoče živeti. Otroci delavskih družin so jokaje prosili: »Mama, kruha«. Matere in očetje, kolikor jih ni bilo v vojski, so ob nedeljah hodili po vaseh obširne kranjske okolice h kmetom po fižol, kašo, krušno moko, suho sadje itd. Za avstrijski denar, ki je bil vedno manj vreden, živil »pod roko« ni bilo mogoče dobiti. Kmetje so rajši jemali v zameno čevlje, blago, obleko itd.

Tudi lačni vojaki, zlasti v zaledju, smo v nedeljah hodili po vaseh za kruhom. Proti koncu leta 1917 smo dobivali kruh, majhen hlebec za 6 dni. Marsikdo ga je takoj pojedel in je bil potem pet ali celo več dni

brez kruha. Kdor/ga je pa hotel imeti vsak dan, ga je pa moral razdeliti na 6 ali več delov ter se vaditi v premagovanju, to je, pojedti vsak dan le eno šestino hlebčka. Tudi po Tržiču so hodili lačni vojaki tujih narodnosti in prosili vsaj za »krompir v obličaj«, ker kruha še za otroke ni bilo.

Za časa druge svetovne vojne je bila preskrba z živežem nekoliko boljša. Kaj se pravi ob nezabeljenem zelju, repi itd. stradati v koncentracijskih taboriščih, kjer so umirali milijoni ljudi, vprašajte tiste, ki so šli skozi Rab, Gonars, Mauthausen, Dachau in drugod. Sestradan človek izgubi čut tovarništva. Če ne bi bilo esesovca poleg, bi se na primer Poljaki v Dachau med seboj

stepli, če je dobil kdo morda za 5 cm širši dnevni obrok kruha, kakor drugi. Nekega slovenskega fanta, ki se ni mogel premagati, so zasačili, ko je hotel iz omarice vzeti sotrpino košček kruha. Dva sobna starešina sta ga s pestmi do nezavesti pobila na tla. Odnegli so ga v bolnico, od tam pa v krematorij.

Dovolj naj bo žalostnih spominov! Boj za vsakdanji kruh bo prejel ali slej zaje tudi današnja mladina. S pridobljenim znanjem v naših šolah, poštenostjo in veseljem do dela bo vsak v svojem poklicu našel svoj vsakdanji kruh. Pri tem se učimo ceniti vsak košček kruha, delajmo pa po svojih močeh za mir med narodi, da bi se časi svetovnih vojn in koncentracijskih taborišč nikdar več ne povrnili! **Andrej Tišler**

KAKO HRANIMO ŽIVILA?

Živila se pri vskladiščenju spreminjajo bodisi zaradi kemizma ali razvijanja bolezenskih ključ, ki so prisotne; nekatera pa se spreminjajo zaradi prisotnosti vode. Najusodnejše pa posežejo pri kvarjenju prav mikroorganizmi. Zaradi tega je treba skrbeti, da ima skladišče pravilno temperaturo in vlago. Sadržje zahteva večji procent vlage kot moka, sladkor, meso itd. Živila, ki imajo v svojem sestavu veliko vode, potrebujejo skladišča z veliko relativno vlago, za sladkor in sol relativna vlažnost ne sme biti nad 70%. Sladkor in sol naj bosta še posebno zelo suho vskladiščena. V velikih skladiščih naj bodo posebni aparati za določanje vlage in temperature. Temperatura naj ne niha, ker ni važna višina temperature, temveč zelo slabo vplivajo na živila stalni porasti in padci temperature. Normalno naj znaša temperatura 12—15 stopinj C.

Ventilacija je važna zato, da lahko obdržimo v skladišču stalno vlago in temperaturo, in še zato, ker nekatera živila potrebujejo pri dihanju kisik. Zrno diha in se začne ugrejati, če ga stalno ne mešamo in zračimo. Ventiliramo z odprtinami ali z odpiranjem oken in vrat, upoštevati pa moramo zunanjo vlago in temperaturo. Okna se morajo odpirati zjutraj pred sončnim vzhodom, če pa je skladišče kletno, je lahko odprto vso noč, čez dan pa naj bo zaprto. V kleti vskladiščujemo: sadje, zelenjavo, olje, sir, sadne sokove, kisló zelje in repo. V najvišjih nadstropjih vskladiščujemo: sol, sladkor, moko, testenine, prepečenec in pa ne-

maslno mleko v prahu. Na gosto skupaj lahko zložimo taka živila, ki imajo malo vlage, medtem ko morajo biti tista, ki imajo dosti vlage razmaknjena. Mesne izdelke je treba skladiščiti v temnem, zračnem in hladnem prostoru. Za vskladiščenje je najboljša klet. Takoj, ko začne v skladišču kaj plesneti, morate to odstraniti, sicer se inficira vse ostalo; če je plesnoba na delih sten, jih je treba prebeliti z apnom, kateremu dodamo formalina. Na svetlem ne smemo vskladiščevati krompirja in masti. Zmrzniti ne smejo: krompir, jabolka, čebula, jajca, nobena tekočina v steklenicah in pa konzerve. Kisló zelje in repa sta lahko vskladiščena z vsemi živila, ki so lahko vskladiščena v kleti. Skladišč ne smemo pometati, ampak jih lahko čistimo s sesalcem za prah ali pa brišemo z mokro krpo. Police v skladiščih in prodajalnah morajo biti odmaknjene od stene. Trgovci naj vskladiščuje blago tako, da lahko pride do njega. Vreče naj bodo naložene navzkriž, dvignjene od tal in odmaknjene od stene. Živila, ki oddajajo duh, morajo biti posebej vskladiščena.

V izložbah ne smemo razstavljati skoraj nobenih živil. Nikakor ne tista, ki so občutljiva za sončno svetlobo in temperaturo. V izložbi ne smejo biti: meso, maslo, sadni sokovi in konzerve. V vsako prodajalno je treba napeljati pitno vodo; če ni vodovoda, naj se improvizira cisterna. Za čiščenje in pranje živil uporabljamo samo pitno vodo. Stranišče naj bo na vodno izplakovanje in naj ima predprostor z umivalnikom, milom in brisačo. **Janez Zepič**

DEDEK MRAZ MED GASILCI

Letos je Občinska gasilska zveza pripravila za Novo leto vsem pionirskim desetimam na območju občine veselo presenečenje. Osrednja prireditve je bila v dvorani Bombažne predilnice in tkalnice, ki je bila urejena kot pravljico mesto. Kmalu po 13. uri so se začele zbirati pionirske desetine, ki jih je v zvezi včlanjenih 11. Pogoščeni s hrenovko, kruhom in toplim čajem so pionirji ob veselem in šaljivem programu, ki so ga izvajali Edi Končina, Jože Ahačič in harmonikarja, čakali na prihod dedka Mraza.

Najprej je spregovoril poveljnik občinske zveze, tov. Viktor Dornik, orisal pomen prireditve ter se zadržal dalje časa v prisrčnem razgovoru s pionirji. Nato je podpoveljnik zveze, tov. Mirko Mežek, naznanil prihod dedka Mraza. V mladih gasilcih je za čas zastal dih, a brž ko so opazili dedka Mraza, so se sprostiti in napeto pričakovali nadaljnjih točk sporeda. Dedek Mraz se je podal v pripravljeno gozdno koč, obdano z zasneženimi jelkami in z velikim napisom »Srečno novo leto 1957« nad njo. Tu je dedek Mraz imel izpodbuden pozdravni govor, ki je napravil na navzoče pionirje močan vtis, nato pa obdaroval z raznimi dobrotami vse desetine po vrsti: Tržič mesto, Slap-Dolina, Brezje pri Tržiču, Sebenje, Bistrica, Križe, Kovor, Leše, Jelendol, Podljubelj. — Tudi njihovih voditeljev ni pozabil obdarovati. Pionirji in pionirke so skupaj s svojimi voditelji vzradošeni posedali pri mizah.

se med sabo pomenkovali in zadovoljni sledili nadaljevanju veselega programa, ki jim bo gotovo še dolgo časa ostal v spominu.

Prireditvi so prisostvovali tudi zastopniki občinskega ljudskega odbora, Društva prijateljev mladine in šol in funkcionarji občinske gasilske zveze. Tudi za nje so bila pripravljena darila in je vsak posamezno prihajal k dedku Mrazu, se zahvalil za darilo in potem spregovoril nekaj izpodbudnih besed vsem pionirjem. Zastopnik občinskega ljudskega odbora je med drugim dejal: »Občinski odbor s ponosom in zadovoljstvom spremlja delo gasilskih organizacij v občini, posebno pa vas, mladi gasilci. Učite se in ubogajte svoje voditelje, da boste kos nalogam in boste znali varovati imovino pred ognjem in drugimi nevarnostmi.« Zadnji je spregovoril predsednik gasilske zveze, tov. Tone Dornik, ki je dejal: »Zveza si veliko prizadeva glede vas. V Novem letu hočemo vaše delo združiti z raznimi prireditvami, med drugimi tudi s telovadbo, saj tudi to panogo dostikrat pogrešamo v gasilstvu. Mnogo uspehov v Novem letu!«

Za zaključek sta bila predvajana zabavni ozki film in film Električna v gasilstvu, katerima so pionirji z veseljem in zanimanjem sledili.

Zastopniki občinske gasilske zveze so prepričani, da so pionirji dobili na tej prireditvi lepe vtise, in so sklenili, da bodo v prihodnjem letu še bolj svečano izvedli to prireditve. **Ivan Lauseger**

STEZE IN POTA OKROG TRŽIČA

II. GOZD (382 m)

Z razpotja, kjer se ločita pred mostom čez Bistrico obe glavni tržiški ulici in od koder smo se zadnjič povzpeli na Veliko mizico, krenemo po cesti proti jugovzhodu. Na levi strani se zelo strmo pobočje Kriške gore spušča prav do ceste, na desni pa opazimo stari park pred upravnim poslopjem Bombažne predilnice in tkalnice. Že smo na razpotju cest. Sli bomo po zgornji, ki vodi proti Kranju in Ljubljani. Kmalu se povzpemo toliko, da imamo lep pregled nad obsežnimi zgradbami Bombažne predilnice in tkalnice. Osrednje poslopje nam s številko 1887 priča, da »v Vojah« že sedemdeset let tečejo stroji.

Gremo naprej po cesti proti Pristavi, ki nas vodi po strmem pobočju Kukovnice in s katere lepo vidimo na desnem pobočju doline Tržiške Bistrice ceste, ob njej pa vas Bistrico. Kmalu dospemo do prvih hiš, ki so si v strmem pobočju komaj našle dovolj prostora za svoj obstoj. In že med prvimi hišami, ki so mogle nastati le ob levi strani (kajti na desnem robu ceste se pobočje v veliki strmini spušča navzdol), se belji v pobočju kamnolom. Dolomiti gornje triade (srednjega veka zgodovine zemeljske skorje) in njihovi apneni ekvivalenti so namreč zelo čisti in dajejo lep pesek.

Pod nami si z velikim strmcem vrezuje svojo strugo Tržiška Bistrica, ki tu že izstopa iz najožjega dela svoje doline in prehaja tod nekje iz gornjega v srednji tek, ki ima dokaj manjši padec. Od mosta navzdol se njena dolina odpre proti jugu in ob njej opazimo prve terase, ki so zlasti lepo vidne pod vasjo Bistrico in pod Ročevnico. Na terasnemrodu so nastale njive in travniki, gozd se je umaknil na obeh straneh. Na nasprotnem pobočju vidimo nad Bistrico oba kamnoloma, nad vasjo pa razvaline nekdanjega gradu Gutenberg, kjer so živeli v srednjem veku tržiški gospodje Gutenbergi in za njimi Lambergi. Pod nami je novejša tržiška industrija: tovarna obutve »Peko« in Lesno-industrijski obrat. Nekoliko dalje ob Bistrici navzdol je bilo že zgrajeno poslopje za kemično tovarno »v Trajbahu«, a ta ni pričela obratovati in so jo preuredili v stanovanjsko zgradbo.

Na levi strani, v pobočju nad cesto je apnenica, ki pa dela le kakih pet mesecev v letu in daje v tem času povprečno po osem ton apna dnevno. Urejena je tako, da kuri z žaganjem. Spada med pomembne gorenjske apnenice, saj so poleg tržiške na Gorenjskem le še manjše kmečke apnenice, ki potrebam ne zadoščajo. Toda apnenica sedaj ne dela, zato se ne bomo kaj več zanimali zanjo, marveč bomo začeli paziti, kje naj zavijemo s poti, da jo uberemo proti Gozdu. Le nekaj minut dalje od apnenice nas nasproti hiše št. 26 opozori tablica kriškega planinskega društva, da moramo kreniti s cesto po pobočju navzgor. Orientacijska tablica nam pove, da pridemo po tej stezi do zavetišča v Gozdu in še naprej do kočice na Kriški gori in, če nas bo volja, preko Tolstega vrha na Storžič. Žal na tablici ni napisano, koliko časa naj traja ta pot.

Tako smo hodili približno dvajset minut po cesti, zdaj pa nas steza povede ob robu Gozda med grmovjem nad hišami v gozd. Steza je markirana in prijetna pot nas vodi skozi smrekov gozd navzgor. Bori so le redki, mladi hrasti prijetno poživljajo sliko. Če hodimo tod poleti, bomo mehko stopali po gozdni stezi in opazovali resje, jagodičje, praprotni in drugo gozdno podrast, če pa nas vodi tu pot pozimi, bo še lepša. Po vejah so se nabrale drobne iglice ivja, ki so odele tiho družično smrek in mladih bukev v belozelena kristalno toaletno, da je vsaka od njih kot začarana princeska iz zimske pravljice.

Prečkamo ozek potoček in že smo sredi majhne poseke, kjer se nam razgrne razgled na vasi Kovor, Loko, Hudo, in gozdnat gričevnat svet zahodno od teh vasi in na grape v njem. Poleti ne bomo kaj dosti videli na ravan, pozimi, ko so listavci goli, je razgled obširnejši. Skozi drevje se nam prikažejo Križe in kriško polje. Le nekaj korakov še in streha iz smrečja se nad nami razmakne.

Pozdravi nas mlad borov nasad in ker smo prispeli že na južno, prisojno pobočje, nas na iglavcih pozdravljajo zimski obeski — ledene sveče. Nad nami se dviga strmo pobočje Kriške gore, ki ga šele tu od blizu ugledamo.

Po petindvajsetminutni hoji skozi gozd pridemo do večje poseke, posajene z mladimi bori in smrekami. Od tu se razgledujemo na Križe, Retnje, Loko, Kovor, Hudo in na terase ob vaseh. Pogled nam zdrsi preko gorenjske ravnine do Julijskih Alp, do Triglavca.

In spet nazaj po gozdu. Takle zimski sprehod je res čudovit. Smreke so obložene z rahlimi zaplatami snega, pod njimi pa cvete teloh in resa. Tako se stikata hlad in cvetje, smrt in življenje. Sredi zelenja in beline pa mladi rumeno-rjavi hrasti, ki nočejo odložiti svojih listov in trmasto kljubujejo zimi. Mladost!

Hodimo tik ob geološki meji med apnenim svetom in nepropustnimi kameninami, zato spet prečkamo majhen potoček, pravzaprav le odtok izvira, ki je komaj 10 m nad stezo.

Markacija je dobra, ni treba mnogo misliti na pot, ki je ponekod udobna in široka, nato pa spet ozka, da se komaj prerijemo skozi

smo videli okrog sebe le izgajeno, poraslo površino, kmalu pa opazimo ob cesti gole apnene skale in ko se ozremo v gozd, vidimo, da tla v njem niso več lepo gladka in porasla, marveč razdrapana, kamenita, posuta z velikimi skalami.

Ko smo kakih petnajst minut hodili po cesti, zagledamo vaško ograjo in za njo polja in travnike, nad njo pa strmo pobočje Kriške gore. Od njenega vrha so sleme vleče proti vzhodu do Tolstega vrha in Zaloške gore. Male in Velike Poljane ter Storžiča od tod ne vidimo. Po ograjeni poti pridemo v vas Gozd.

Že prva hiša nas opozori, da ima vas svojo partizansko zgodovino. Hiša je opuščena, bila je požgana, zdaj je za silo urejena in služi za drvarnico. Naslednja hiša je velik, nov, v letu 1951 sezidani kmečki dom (Gozd št. 1). Od tu dalje gremo po ravnem naprej v vas. Na levi je polje in nad njim travniki in pašniki. Ob poti vodnjak in malo višje proti pobočju še eden. Poleg vodnjaka napajalno korito. Mimo lesenjače, ki nosi tablico Gozd št. 5 in ki je deloma poškodovana, in mimo stare cerkve na desni pridemo v sredino vasi. Od ceste, kjer smo se začeli vzpenjati, smo hodili uro in pol.

Ko se razgledamo po vasi, kmalu ugotovimo, da je bila v celoti požgana in da je vsa na novo zgrajena.

bodikavo goščo. Ponekod nam veje tvorijo baldahine visoko nad glavami, drugod se moramo pošteno pripogibat, če si nočemo natresti snega za vrat. Gozd je silno tih; pozimi vlada v njem skoro grobna tišina, ki jo zmoti le kak redek kos ali vrabec. A sledovi v snegu pričajo, da ta dva nista edina prebivalca v kriškem gozdu, marveč da se po njem sprehaja tudi divjačina.

Skoro celo uro se že dvigamo skozi gozd, kar jo pot ubere po ravnem in kmalu se znajdemo na majhni jasi. Čez pet minut prispemo do ceste, ki vodi iz Križev v vas Gozd. Tu nas na drevju pozdravita dve tablici. Ena nam kaže strmejšo bližnjico h koči na Kriški gori in nato na Tolsti vrh ter v obratno smer v Križe; druga pa nam je kaži-pot v vasico Gozd in od tam na Kriško goro (1594 m) ter preko Tolstega vrha (1715 m) in Zgornje Poljane v Dom pod Storžičem oziroma na Storžič (2132 m). Obe tablici je postavilo Planinsko društvo Križe, ki je pota tudi dobro markiralo, žal, tudi na teh tablicah ni označeno, koliko časa traja pot do omenjenih ciljev.

Uberemo pot proti Gozdu. Čez nekaj minut opazimo ob cesti izvir in korito za napajanje. Tudi ta izvir je v neposredni bližini geološke meje med apnenici in nepropustnimi kameninami. To lahko sami opazimo, ne da bi gledali na geološko karto, kajti doslej

Smo v centru vasi, pred hišo št. 3. Na njej so na praznik jugoslovanske ljudske armade, 22. decembra 1948 odkrili spominsko ploščo, ki so jo vzdali oficirji ter frontovci garnizona v Križah »u znak sečanja na pale družine kao znak večite zahvalnosti onima, koji su postavili temelj naše armije«. S plošče izvemo, da je bila »na ovom mestu 7. VII. 1941 formirana prva partizanska četa Kranjskog okraja«.

Gozd je bil v resnici prava partizanska vas. Saj je od 52 prebivalcev kar 24 aktivno sodelovalo v narodnoosvobodilni vojni. Tudi zaradi lege vasi je razumljivo, da so se partizani v vasi večkrat ustavljali, saj leži Gozd sredi gozdov, dobro skrit pred vsakomer.

Zato se je nemški bes kmalu začel izživljati prav v Gozdu. Najprej so požgali Zaplotnikovo hišo in istega dne ustrelili obveščevalko Katarino Sebat le malo pod vasjo, kakih 200 m pred znamenjem ob cesti.

V začetku oktobra l. 1944 se je v Gozdu zadrževalo precej partizanov. Nemci so o tem izvedeli in v tednu, ki je sledil, prišli od treh strani v vas. Okoli desetih dopoldne so prišli v spremstvu policije in domobrancev in ljudem povedali, da jim bodo vas upepelili. Dali so jim pol ure odloga, da bi lahko odnesli iz hiš najnujnejše in odvezali v hlevih živino. Čez pol ure so začeli svoje

grozotno početje. Tu so vtaknili ogenj v posteljino, da je zgorela hiša, tam pa v žito, slamo ali seno.

Bilo je že v oktobru, vse žito je bilo spravljeno in vse žito je zgorelo. Pogled na gorečo vas in gospodarska poslopja je bil grozoten. Žito je gorelo in tlelo še ves teden. Le dve hiši nista pogoreli, a naslednjo nedeljo so se zopet pojavili nemški zločinci in požgali še ostali dve hiši. Tako je bila vas v celoti uničena. Ljudje so se večji del preselili v Križe — kolikor niso bili že tako pri partizanih — živino so rešili, le dva prašiča sta zgorela.

Vasi Gozd ni bilo več. Ljudje so iz doline navzgor hodili spomladi leta 1945 obdeloval polje. A s pomladjo je prišla tudi osvoboditev.

Že v letu 1945 so postavili v Gozdu prve lesenjače in začela se je nova doba: čas obnove, dela, zidanja. Zrasla je nova vas Gozd. Hiše so spet pozidane, le ena žena je še nima; gospodarska poslopja spet stojijo, le dve družini sta še brez njih.

Vas je lahko nastala iznova, toda od tistih štiriindvajsetih, ki so bili pri partizanih, se niso vsi vrnili. Za lepšo bodočnost so dali svoja življenja: Katarina Sebat (ustreljena pod vasjo) in padli borec: Pavla Tišler, Joža Tišler, Jernej Zaplotnik, Filip Tomc, Alojzij Košir in Karel Košir. Njih imena so vklesana v kamen na spomeniku v Križah, da bodo pričala še bodočim rodovom o zavrednosti in požrtvovalnosti Gojžanov (tako namreč pravijo prebivalcem Gozda).

Danes je v Gozdu deset hišnih števil. Če pogledamo v stare repertorije, nas številke v njih presenetijo. Že v letu 1854 je imela vas Gozd deset hiš, a v njih je živelo 74 prebivalcev. Leta 1880 je število hiš še isto, a število prebivalcev že manjše, saj jih je tedaj v vasi živelo le še 67. V letu 1890 se število prebivalcev še za 5 zmanjša na 62, število hiš ostane isto. Ob popisu prebivalstva 31. decembra 1900 ima vas Gozd 11 hiš in 64 prebivalcev (33 moških in 31 ženskih). Tudi v naslednjem desetletju število prebivalcev nazaduje, v letu 1910 jih je v Gozdu še 61 (31 moških in 30 ženskih). To upadanje in odseljevanje prebivalstva preneha v desetletju do letu 1921, ko ima Gozd 71 prebivalcev. V naslednjem desetletju prebivalstvo še nekoliko naraste na 73, krajevni leksikon dravske banovine iz leta 1937 beleži v Gozdu celo 82 prebivalcev in 11 hišnih števil, in sicer 8 posestnikov in 3 kočarje.

Med vojno se je število Gojžanov močno znižalo in ob ljudskem štetju v letu 1948 jih je bilo v vasi le še 52, leta 1951 znaša število hiš le devet, prebivalcev v tem letu 51, ob ljudskem štetju v letu 1953 ima Gozd 53 prebivalcev.

Vas Gozd pač leži v zatišni legi, odmaknjena od prometnih poti, osamljena na strmem pobočju Kriške gore. Zato ni pričakovati, da bi se moglo število prebivalcev v njej večati, nasprotno, iz povedanega sledi, da je sicer število hiš ostalo v zadnjih sto letih isto, število prebivalstva pa je upadlo za 29 odstotkov.

To je seveda razumljivo, kajti samo kmečko delo v takih razmerah, kot so danes v Gozdu, ni dovolj donosno, travniki so v pobočju nad vasjo že bolj slabi. Sicer tudi tod seno še kosijo in naredijo kopicke. Ko zapade sneg, ga pa spravljajo po strmem pobočju navzdol. Tržiške tovarne so daleč. V letu 1951 je en sam Gojžan hodil na delo v Tržič, in sicer v mestno podjetje, v letu 1957 jih hodi že devet, in sicer štirje v Bombažno predilnico in tkalnico, dva v tovarno obutve »Peko«, eden pa v tovarno kos in srpov. Privlačnost tržiških tovarn je torej še segla do Gozda, čeprav je dokaj oddaljen.

A privlačnost Tržiča le ni tolikšna, da bi se prebivalci Gozda selili vanj. Če pogledamo kartone tržiških prebivalcev in se ozremo po njihovih rojstnih krajih, vidimo, da je v letu 1951 živelo v Tržiču le šest ljudi, ki so bili rojeni v Gozdu (2 moška in 4 ženske). To se pravi, da so se Gojžani razselili širom po Sloveniji, celo v Ptuj živi ena izmed njih.

Preden zapustimo prijazno gorsko vasico, ne pozabimo še na prelepi razgled po ljubljanski kotlini, ki se nam nudi, če se

povzpemo na rob pobočja, južno od cerkve. Pred nami se odpro prostrani razgledi proti Ljubljani in Kranju, pa tja proti Jelovici, Bledu in Juljskim Alpam.

Prav gotovo bomo v Gozd še prišli, zato pred odhodom navzdol pogledamo, kam nas povedejo steze iz vasi, da bi drugič ubrali drugo pot. Iz sredine vasi nam tablica kaže pot, ki nas bi popeljala na Golnik, kamor bi prispeli v 45 minutah, ali pa jo mah-nemo po stezi proti jugovzhodu do zaselka Svarje in naprej v Goriče. Do tja bi hodili eno uro. Morda nas mika Kriška gora in se bomo iz vasi začeli vzpenjati ob gozdu in skozi gozd navzgor ter potem po koseninah in serpentinah do kočice na Kriški gori, ali pa se bomo ustavili za kratek čas v zavetišču planinskega društva, ki ga nam bo tudi pokazala tablica in markacija. Zavetišče je v hiši št. 9, kjer si ob topli kmečki

peči pri vroči ali hladni pijači »privežemo dušo«.

In ko smo si opomogli, uberemo pot navzdol proti Križam. Krenemo spet skozi vas, mimo vodnjaka, ki v njem nikoli ne zmanjka vode, in po cesti skozi lepi gozd navzdol.

Ko pridemo iz gozda, se znajdemo na cestnem ovinku nad vasjo Zgornje Vetrno, odkoder se nam nudi lep razgled na vasi in gričevnat svet južno in jugozahodno od Križ. Odtod vidimo prostrane gozdove Udenboršta, obsežnega iglastega gozda, ki sega daleč proti Kranju.

Med redkim drevjem kmalu dospemo na Poljano. To je precej velika jasa, posajena z mladimi smrekami. Pogled se nam nudi v ravnino pod nami, po vaseh se že vžigajo luči, zato le brž navzdol preko Močilja v Križe in domov.

Prof. Slava Rakovec

OBČNI ZBOR PLANINSKEGA DRUŠTVA V KRIŽAH

Dne 15. decembra 1956 je upravni odbor Planinskega društva v Križah sklical zadnjo redno sejo upravnega in nadzornega odbora. Na sejo sta bila povabljeni tudi predsednik gospodarske komisije in upravni sekretar Planinske zveze Slovenije.

Razgovor na tej seji se je sukal okrog denarnih sredstev za nadaljevanje gradbenih del na Kriški gori. Planinsko društvo je leta 1956 začelo z gradnjo verande ter svoje delo, kakor je obljubilo, tudi častno končalo z lastnimi sredstvi. Da bi delo ne zastalo, se je že pred svojim občnim zborom hotelo prepričati o možnosti nadaljevanja.

PZS obljublja za nadaljevanje del pomoči v denarju v obliki kreditov, ki bodo po vsej verjetnosti na razpolago takoj prve mesece. Seje, ki je imela tudi značaj zaključka dela, so se udeležili tudi predstavniki drugih organizacij.

Takoj po seji je bil občni zbor društva. Ne bomo naštevati uspehov in neuspehov iz poročil članov upravnega odbora. Končni rezultat je opravičil zaupanje staremu odboru. Prišlo je le do nekaj vprašanj. Člani so mišljenja, da je treba prevzete funkcije v redu izvrševati, zato so ostro kritizirali tiste, ki tega niso storili.

RAZPIS

Turistično društvo v Tržiču razpisuje natečaj za izdelavo društvenega emblema. Emblema naj nazorno prikaže kako turistično značilnost Tržiča ali okolice. Osnutke pošljite do 15. februarja. Za najboljši osnutek bo podeljena nagrada 3000 din, nadaljnja dva osnutka bosta nagrajena vsak s 1500 din.

POZIV

Pozivamo vse rezervne podoficirje na teritoriju naše občine, da se udeležijo ustanovnega občnega zbora združenja rezervnih oficirjev, ki bo 10. februarja ob 9. uri dopoldne v dvorani »Svobode«. Udeležba je za vse rezervne podoficirje obvezna. Opravičila sprejema pripravljalni odbor (tov. Guido Dornik).

Priljubljeni odbor

SOVA ZA ODRASLE

SZDL v Tržiču bo organizirala za odrasle tečaj, v katerem bodo posredovali predavatelji temeljno znanje iz slovenščine, zgodovine, zemljepisa, naravoslovja in matematike. Pouk bo dvakrat tedensko. Prijave pošljite do 25. t. m. občinskemu odboru SZDL.

POSREDOVANJA

Sobo iščem. Dam lepo nagrado. Več se poižve v pisarni Turističnega društva. Dobro ohranjeno spalnico iz trtega lesa prodam. Plačljivo tudi v obrokih. Informacije v pisarni Turističnega društva. Usnjeno rjavo rokavico sem izgubil 26. decembra na poti Cankarjeva — Partizanska — Trg svobode — Blejska cesta do Frče. Najditelj naj jo odda proti nagradi v pisarni Turističnega društva.

Občnega zbora se je udeležilo precej predstavnikov oblasti. Zelo zaželena gosta sta bila predsednik občinskega ljudskega odbora, tov. Lovro Cerar in sekretar ZKS, tov. Rudi Hrovatič. Beseda predsednika občine je dala članom društva še večjo pobudo za nadaljevanje dela. Po besedah tov. Rudija Kavčiča, predsednika komisije za gospodarstvo pri PZS, upajo člani na njeno pomoč. Obvezujejo pa se, da bo dom do konca zgrajen in bo možnost sprejeti v dom ca 25 oseb več.

Upravni odbor je skoraj v celoti ostal neizprijen. Predsednik je na lastno željo odstopil, zato so volili javno novega predsednika. Ostalih članov odbora niso volili ločeno po funkcijah in se bodo le-te razdelile na prvi seji. Resen je bil problem tajniškega poslovanja v društvu. Lahko že obvestimo javnost, da je društvena pisarna odprta v zimskem času vsak petek od 17. do 20. ure zvečer. Tajnik društva bo skrbel za redno dežurno službo, ki jo bo opravljal sam ali pa ostali člani upravnega odbora.

Ker smo v zimskem času, vabimo vse ljubitelje zimskega športa, naj obiskujejo našo postojanko v Gozdu. Gostilniški prostori bodo topli in vsakemu sankraču bo najlepše postreženo.

... Kino ...

24.—25. januarja ameriški film »ABOTT IN COSTELLO V TUJSKI LEGIJI«.

26.—28. januarja amer. barvni film »ZADNJI SEM VIDEL PARIZ«.

29.—30. januarja ameriški film »NASILJE«.

31. januarja do 1. februarja madžarski film »BUDIMPEŠTANSKA POMLAD«.

2.—4. februarja ameriški barvni film »VELA JE, KAJ HOČE«.

5.—6. februarja angleški film »VITEZ IZ LEPENKE«.

7.—8. februarja ameriški film »STEKLENA PAJČEVINA«.

9.—11. februarja amer. barvni film »PEKEL POD NIČLO«.

OPOZORILO

Popravljenе nogavice naj naročniki prevzamejo v naši delavnici do 31. t. m., sicer zapadejo in jih bomo prodali v korist podjetja.

Nogavice oddajamo vsak delavnik od pol 9. do 12. ure in od 13. do 15. ure.

Pletilstvo v Tržiču

**TRGOVSKO
PODJETJE
RUNO
V TRŽIČU**

ima
na zalogi
bogato izbiro
kvalitetnega usnja
in vse
čevlarske
potrebščine

Z občnega zbora smučarskega kluba »Ljubelj«

»Mogoče — kar so za sedaj le želje — kakšno vzpenjačo« so bile zaključne besede v poročilu tov. Kališnika na letnem občnem zboru Smučarskega kluba Ljubelj 10. januarja. Poročilo je bilo zelo izčrpno. Iz njega posnemamo:

Odbor kluba si je že na zadnjem občnem zboru zadal nalogo, katero je osvojilo tudi članstvo, da prekine z dotakratno prakso skrbi in dela samo za nekaj tekmovalcev in da bo vse sile posvetil za razširjenje smučarstva nasploh, pri čemer bo seveda poskušal vzgojiti čimveč novih tekmovalcev, ki bodo vedno lahko nadomestili dosedanje kadre.

Najuspešnejši smo bili vsekakor pri povečanju števila članstva. Uspelo nam je povečati število 8-kratno in tako imamo danes v naših vrstah 921 pripadnikov, nasproti 97 v naših vrstah pred letom. Od skupnega števila članstva je 462 pionirjev in pionirk. Zal nam v pretekli sezoni snežne razmere — saj vemo, da v dolini snega skoraj ni bilo — niso omogočile, da bi z njimi tudi redno delali na snegu, pač pa smo imeli stalen stik s šolskimi vodstvi in smo skupaj z Društvom prijateljev mladine oskrbeli preko 30 parov smučarjev za pionirje. Priredili smo tudi nekaj pionirskih tekmovalcev in na teh tekmah najprizadevnejše nagradili s smučmi. V načrtu smo imeli tudi stalno smučarsko pionirsko šolo v Hrastih ob vzpenjači, kar nam je, kot rečeno, onemogočil sneg. Vseeno pa je preko 30 pionirjev absolviralo tečaj na Kofcah, ki ga je pripravila gimnazija, vodili pa so ga naši instruktorji.

Naš klub je po kvaliteti v smučarskem športu, predvsem v alpskih disciplinah na prvem mestu v državi in tako ni čudno, da smo po vsej državi našli razumevanje in dobili pomoč. Seveda pa smo največjo podporo za naše delo dobili doma v Trziču, kjer nas je podprl predvsem občinski ljudski odbor in prav vsa podjetja. Uspešna rešitev finančnega vprašanja nam je seveda omogočila tudi reševanje ostalih nalog.

Tako smo namenili, da bomo pošiljali na tekme tudi mlajše in še ne vrhunske tekmovalce, z lahkoto dosegli. Na vseh medklubskih in višjih tekmovanjih smo imeli vedno najmočnejše in najštevilnejše ekipe. V dokaz, da je bila ta naša pot pravilna, pa je dejstvo, da so se med najboljšimi jugoslovanskimi tekmovalci pojavila zopet poslovenski tekmovalci, doslej nepoznana tržiška imena.

Isto pot smo ubrali tudi pri prirejanju tečajev. Razen najboljših tekmovalcev smo omogočali trening na tečajih tudi večjemu številu drugih, kajti na ta način se da najlaže doseči kvaliteten napredek večjega števila tekmovalcev. Zelim omeniti le dva najpomembnejša tečaja in sicer prvega na Kofcah, v katerega je bilo vključenih 21 tekmovalcev, in drugega na Jahorini s 14 tekmovalci. Oba tečaja je vodil ob podpori starejših tekmovalcev Janez Štefe in sta popolnoma uspela, predvsem pri odkrivanju novih talentov, ki so pozneje pokazali velike uspehe na tekmovanjih. S tečajem na Jahorini — za ta kraj smo se odločili predvsem zaradi najdaljše vzpenjače v Jugoslaviji — smo želeli pomagati pri kvalitetnem razvoju tudi zaostali Bosni, kar so Bosanci zelo pozdravili.

V vse tečaje smo načrtno vključevali tudi mladince in jim s tem hoteli dati možnost skupnega treninga z izkušenimi tekmovalci, žal pa mladinci sami niso razen nekaj izjem pokazali dovolj lastnega interesa za napredek. Ti so se premoledno zavedali tega, da je za doseg uspehov potrebno poleg talenta še mnogo znoja in truda in da samo eleganca in dobra oprema še ni vse, pač pa da je osnova vsega delo in srčnost. Nekoliko pa ovira delo kluba z mladinci tudi to, da ravno najpožrtvovalnejši in najboljši mladinci — tekmovalci, odhajajo, ko zaključijo šolanje v Trziču, na študij v druge kraje in tako nimajo več možnosti, da bi stalno trenirali, in hodijo le na nekatera tekmovanja. Seveda na ta način ne morejo vzdržati kva-

litetnega kontakta z drugimi in počasi zaostajajo. Da bi to težavo vsaj delno odpravili, smo lansko leto posvetili več pažnje vajenski mladini, ki ostane doma in smo področje našega dela prenesli tudi na vas, predvsem na Lom, kjer so doma zdrave in trdne korenine. Plodovi tega dela se bodo seveda pokazali po nekaj sezonah, kajti nemogoče je, da bi v eni sezoni iz začetnikov vzgojili že kar vrhunske tekmovalce. Glavno je, da je led prebit in da v bodoče tega načina dela ne opustimo.

V skrbi za dvig strokovnih kadrov smo v preteklem letu poslali v zvezne tečaje tri kandidate za trenerje smučanja in tako imamo v Trziču sedaj prve uradno priznane in strokovno usposobljene trenerje v zveznem merilu, ki bodo radevolje dali svoje znanje na razpolago mladim smučarjem. Poleg njih pa stalno pomagajo tudi vsi starejši, izkušeni tekmovalci, tako da je to vprašanje rešeno pri našem klubu prav dobro. Seveda pa ne velja to za teke in skoke, kjer nimamo nobenih izkušenj in zato tudi razvoj v tej smeri šepa. Če bomo hoteli razviti tudi ti dve panogi, bo vsekakor potrebno najti dobrih instruktorjev ali vsaj ljudi, ki imajo o tem dovolj izkušenj in znanja.

Nalogo, da se bomo udeleževali vseh tekmovalcev smo rešili v splošno zadovoljstvo.

Društvo samo je izvedlo naslednja tekmovanja: 22. 1. 1956 društveno prvenstvo v slalomu na Kofcah — prvak Janko Krmelj; 20. do 22. 2. 1956 državno prvenstvo v alpskih disciplinah na Zelenici; 11. 3. 1956 Kramarjev smuk pod Storžičem — prvak Matevž Lukanc; 27. 4. 1956 mednarodni veleslalom na Zelenici — prvak Ludvik Dornik. To so bila večja tekmovanja, razen teh smo imeli še 7 manjših tekem.

Zunaj Trziča smo sodelovali na slovenskem prvenstvu na Črnem vrhu in sicer 2. 3., kjer je zmagal Ludvik Dornik med moškimi, naša članica Vika Rupar pa je med ženskami dosegla častno 5. mesto. Dalje smo se udeležili tekmovanja na Pohorju, kjer sta zmagala v dveh disciplinah naša člana Ludvik Dornik in Janez Štefe. 22. 4. smo sodelovali v triglavskem smuku v Vratih, kjer so dosegli edini neuspeh s šteje 9. mestom Janka Krmelja. 20. 5. smo se udeležili tekem v veleslalomu pod Jalovcem, kjer pa zaradi slabe organizacije in pomanjkljivosti sodniških rezultatov ne moremo vzeti resno. Kot moštvo smo osvojili sicer prvo mesto, vendar rezultatov vseeno nismo hoteli priznati. 12. 6. smo sodelovali na slalomu Za Akom, kjer se je najbolje odrezal Vinko Svab, ki se je v zadnji sezoni krepko uveljavil. Za zaključek sezone smo se udeležili še tekem v slalomu pri Češki koči dne 18. 8. 1956. Zmagal je Ludvik Dornik.

Rajstva - smrti - poroke

Rojeni: Serec Ana s Slapa je dne 26. decembra 1956 rodila deklico.

Umrli: Klemenc Jožef, kmečki delavec iz Grabovš 15, star 24 let; Bukovic Franc, kmet iz Seničnega 20, star 78 let; Janc roj. Klemenčič Frančiška, družinska pokojjenka iz Kovorja, stara 90 let; Kolegar rok. Jankovič Terezija, oskrbovanka iz Trziča, Cesta JLA, stara 70 let; Bečan Vesna, hči tovarniškega delavca iz Trziča, Partizanska c. 17, stara 1 leto.

Poročeni: Pernuš Janez-Marjan, tekstilni tehnik iz Hudega grabna 3, in Kurent Angela-Marija, predilka iz Trziča, Cesta JLA 7; Frantar Ciril-Metod, strojni ključavničar iz Trziča, Cesta JLA 27, in Perko Ivana, prešivalka iz Trziča, Proletarska cesta 20; Hlepčar Emilijan, čevljarski pomočnik iz Retenj št. 26, in Gregorec Ana, tovarniška delavka s Spodnjega Vetrnega.

Kakor vidimo, je bila smučarska sezona tekmovalj v preteklem letu zelo skromna, to pa zaradi pomanjkanja snega. Prireditve, katerih smo se udeležili, so bile vse važnejše, manjših pa nisem naševal.

Naši člani so bili tudi stalni člani državne reprezentance in so kot taki nastopali tudi na raznih tekmovanjih v tujini. Na olimpijskih igrah v Cortini d'Ampezzo je sodeloval Ludvik Dornik, čeprav smo bili prepričani in tudi upravičeni do tega, da bi jih sodelovalo več. Proti določitvi reprezentance za Cortino smo tudi pisмено protestirali pri SSJ.

Na vseh tekmovanjih smo imeli med prvimi 10 preko polovico mest in tako je tudi rang lista najboljših tekmovalcev v državi, kjer je med prvimi 10 šest Tržičanov, med naslednjimi 10 pa še trije.

S klubskega stališča je rang lista takale (vpoštevani so rezultati zveznih prireditev in rep. prvenstva): 1. Ludvik Dornik, 2. Janez Štefe, 3. Matevž Lukanc, 4. Janko Krmelj, 5. Peter Križaj, 6. Janez Perko itd. Med mladinci: 1. Lado Strižih, 2. Pavel Kralj, 3. Stanko Dolžan, ki pa ima manj tekmovanj. Med ženskami: 1. Darinka Lukanc, 2. Vika Rupar in 3. Vida Koder. Med pionirji je tako primerjavo napraviti težko, ker je bilo pre malo tekmovanj, vsekakor pa so bili najboljši Joža Štucin, Teyrovski, Kozamernik itd.

Končno se moram zahvaliti za vse delo in trud vsem tekmovalcem in sodelavcem, ki so resnično in nesebično pomagali, v zadoščenje pa naj bodo vsem doseženi uspehi in končni rezultat, ki je ta, da smo tržiško smučanje premaknili z mrtve točke in ga pomaknili naprej, čeprav je pred enim letom kazalo, da bo zašlo upadati. Z željo, da klub in sploh smučanje v Trziču tudi v bodoče samo napreduje in si s sodelovanjem vseh odgovornih činiteljev pribori še vse pogoje, mogoče — kar so za sedaj le želje — kakšno vzpenjačo.

Po poročilu je bila diskusija in volitve. V novi odbor so bili izvoljeni naslednji tovariši:

Predsednik Andrej Andolšek, podpredsednik Janez Kališnik, (odgovoren za tekmovanja in tekmovalce, kader), podpredsednik Miro Pinih (odgovoren za množičnost), tajnik Metka Brinšek, blagajnik: Branko Košir, tehnični: Jože Ahačič, gospodar: Vinko Brezar, referent za sodnike: Andrej Hladnik, za propagando: Metod Ahačič, zdravstvenik dr. Robič; odborniki: Miloš Sova, Lovro Štamcar, Rudi Prešeren. Vodje sekcij: za hokej Jože Dornik, za sankanje Milan Česen. Referenti posameznih disciplin: alpska, moški: Slavko Lukanc, alpska ženske: Darinka Lukanc, skoki: Jože Kavar, teki: Marijan Peharc, mladina: Janez Wagner, disciplinsko razsodišče: Karel Kravcar in Rok Hladnik. Nadzorni odbor: ing. Milan Šter, Franc Markelj in Helena Legat.

Zelo obširni odbor nam je jamstvo, da bo Smučarski klub Ljubelj še nadalje hodil po začrtani poti, na kateri mu želimo, da bi dosegel še lepše uspehe kot do sedaj.

ZAHVALA

Vsem organizacijam in posameznikom, ki so te dni sočustvovali v bolečini z menoj ob prerani smrti moje žene

Vere Kravcar

so toplo zahvaljujem. Prav tako se iskreno zahvaljujem vsem, ki so jo spremili na njeni poslednji poti ter s številnimi venci počastili njen spomin, predvsem pa zahvala delovnemu kolektivu Bombažne predilnice in tkalnice, Tovarne usnja Runo, Občinskemu ljudskemu odboru, Občinskemu komiteju ZKS, Avto-moto društvu in dr. Andreju Robiču, ki ji je s svojim nesebičnim in požrtvovalnim delom nudil vso pomoč v času njene težke bolezni.

Tržič, dne 14. januarja 1957.

Karel Kravcar,
mož s hčerko
Karel Kravcar,

Intervju z našimi smučarji

Vse kaže, da se bo letos na vseh področjih našega gospodarskega, političnega in kulturnega življenja precej spremenilo v korist delovnega človeka. V našem javnem življenju pa ima tudi šport važno nalogo. Lepot, ki jih nudi smučarski šport, ni mogoče opisati. Kdor je doživel zimsko idilo v naših krasnih gorah, pokritih z mehko snežno plastjo, si bo to doživetje za vedno zapomnil. Malo ljudi pa ve, da zahtevajo vsi uspehi, doseženi v tem športu, ogromno volje, vztrajnosti in poguma.

Ker ta šport zaradi pomanjkanja vzpenjač in dobrega trenerskega kadra pri nas vedno bolj nazaduje, se je o problemih in težavah na skupščini Smučarske zveze Jugoslavije vnelo živo razpravljanje. Alternativa: ali kvantiteta ali kvaliteta, je ostala odprto vprašanje, ki ga skupščina ni rešila. Kakšno je o tem mnenje ljudi, ki zastopajo naš alpski smučarski šport na tekmovalnih doma in v inozemstvu, ljudi, ki so se borili s pravim amaterskim duhom, pri tem pa izpostavljali svoja mlada življenja mnogim nevarnostim?

Prijubljenega državnega lovca Janeza »Zavrotarja«, našega največjega alpskega borca, ki je jugoslovanski smučarski šport na olimpijskih igrah v Oslu leta 1952 postavil na najčastnejše mesto v njegovi zgodovini, je težko najti. Njegovo domovanje je pač daleč pod Košuto in Zelenico.

»Janez, slišimo in beremo, da misliš pustiti smučanje?« Njegov srditi pogled mi je pokazal, da je to zopet nova »časnikarska raca«, ki jo je beograjski šport pobral neznanu kje. Odgovoril mi je: »Mi ne pride na misel! Čeprav me nekateri smučarski forumi podcenjujejo, še vedno upam, da jih bom »razočaral«, čeprav v letošnjem letu še nisem dosti treniral. Toda temu so krive le snežne razmere. V bližnji bodočnosti bom šel trenirati Korošce.«

»Kakšno je tvoje mnenje o vprašanju kvantitete oziroma kvalitete?« Janez tudi tokrat ni dolgo premišljeval: »Mislim, da zaželene množičnosti zaradi previsokih cen rekvizitov ne moremo doseči. Saj se še celo klubi borijo z najosnovnejšimi finančnimi problemi. Če bomo hoteli napraviti večji skok v kvantiteti in kvaliteti, je potrebno tudi, da se malo spremeni odnos najvišjih forumov. Kot slišimo, hočejo nekateri iz SZJ opustiti tekmovanja v inozemstvu. To bo šele pravi udarec naši kvaliteti!«

Janez Štefe se danes bliža že četrtemu križu. Njegovo vztrajnost in borbenost smo lahko občudovali že na mnogih tekmovaljih. To je človek, ki je vedno pripravljen za šport žrtvovati marsikaj. To nam potrjuje tudi njegovo telo, saj skoraj ni dela na njegovem telesu, ki ne bi bil že polomljen ali kako drugače poškodovan, pa v kljub temu še vztrajno tekmuje.

Najmlajši smučar, ki je lansko leto uspešno odnašal lovorike in za katerega se smučarski strokovnjak izrazil, da absolutno nima pogojev, da bi se razvil v vrhunškega smučarja, je naš edini tržiški olimpijec Ludvik Dornik, 26-letni električar, zaposlen v tovarni ISKRA v Kranju. Zelo rad je odgovarjal na stavljena vprašanja: »Kaj praviš o novih smernicah jugoslovanskega smučarskega športa, ki so bile dane na zadnji skupščini?« »Pravilno je, da so šli v širino, toda ostane naj pa tudi kvaliteta in naj bolj skrbijo tudi za elitni smučarski razred. Nikakor ne moremo Slovenci počakati južnjakov, da se kvaliteto dvignemo, ker bomo še bolj zaostali za Srednjeevropejci, kot smo dosedaj. V razmerah, v katerih smučamo, je vsako mesto pod 30 v inozemstvu že uspeh. Brez vzpenjač, brez trenerjev ni nič. V letošnjem letu sploh še nismo imeli nobenega sistematičnega treninga, prihodnje leto pa je pred nami svetovno prvenstveno tekmovanje! Kako naj uspešno zastopamo jugoslovanski smučarski šport,

ko nimamo v nogah niti 10 prevoženih kilometrov, nekateri inozemci so pa že v polni formi! Lep primer pomanjkanja treninga smo videli lansko leto, ko se je trikratni olimpijski zmagovalček Sailer podal na tekmovanje v inozemstvo, kjer je dosegel komaj 15. do 30. mesto!«

»Katero bo tvoje prvo letošnje tekmovalni?« »Prvo letošnje tekmovanje bo že v tem mesecu, in sicer gorenjske olimpijske igre in slovensko prvenstveno tekmovanje ob enem v Kranjski gori.« Na kakšne uspehe računaš v letošnjem letu, ko si vendar še skoraj brez treninga?« »Upam, da bom po treh štirih tekmovaljih že v zadostni formi, sicer imamo pa skoraj vsi enake pogoje, ker so snežne razmere zelo slabe. Edina rešitev bi bila, da gremo trenirati v inozemstvo. To so Ljubljanci in Mariborčani že storili. Lep primer je tudi, ko so Avstrijci vso državno reprezentanco poslali v Italijo, ker doma nimajo dovolj snega.« Zeleč mu vse najboljše v letošnjem letu, sva se poslovila. On s svojimi željami, jaz pa, da dobim že Matota, kot mu pravijo kolegi. Vse kaže, da bo Matevž Lukanc že v letošnjem letu zopet igral prvo vlogo kot pred leti, ko si je nabral naslove: balkanski prvak, 4. v evropski smučarski eliti v Chamonixu (v tekmovalju FISA), večkratni jugoslovanski prvak itd. Lanskoletni državni prvak v veleslalomu se vnača v staro formo. Najin razgovor je potekal kar med njegovim delom, v njegovih delavnici.

»Kaj misliš o aktualnem vprašanju kvalitete in kvantitete? Saj si mogoče bral, da nekateri hočejo počakati s kvaliteto in razviti množično smučanje, potem pa da se bodo kvalitetni posamezniki kar sami dvignili na površje.« »S politiko, ki jo hočejo nekateri voditi, ne bomo dosegli ne prvo ne drugo. Nepravilno je vsiljevati eno kot drugo! Mislim pa, če ne bomo imeli elitnih smučarjev, ki bodo uspešno zastopali smučarski šport, tudi ne bo množičnosti, ker le kvaliteta vleče za seboj tudi kvantiteto. Predvsem pa dajejo vrhunski smučarji moralno širši množici. Mislim, da smo pri nas zelo na tesnem z elitnimi smučarji, ali pa jih sploh nimamo!«

»Kako gledaš na bodočnost jugoslovanskega alpskega smučanja?« »Trenutno stanje še ni tako kritično, kadra zaenkrat še imamo nekaj. Mislim, da bodo morali v bodoče višji forumi bolj podpreti naš šport. Če ne bomo kmalu dobili nekaj vzpenjač in če se ne bodo rekviziti pocenili, bomo šli ne samo v kvantiteti, temveč tudi v kvaliteti za deset let nazaj. Zdi se mi, da smo v desetih letih v obeh pogledih zelo malo napredovali. Trenerskega kadra z izkušnjami sploh nimamo oziroma ga niso pritegnili; mislim, da ima predvsem tekmovalno rutino, ne pa mogoče toliko teorije in pa tehničnega znanja.«

»Slišimo, da se hočeš v tem letu rehabilitirati zaradi nastopanja na olimpijskih igrah. Koliko si pripravljen?« »Za te razmere sem še kar solidno pripravljen, toda še daleč ne tako, kot bi moral biti. Poleg pre malo prevoženih kilometrov mi manjka še duševnega odmora. Tekmovalne rezerve sploh nimam. Ne vem, ali bo kaj s skupnim sistematičnim treningom, od nas pa bodo zopet pričakovali uspeh, kot pri tistih, ki so že v polni formi z več 100 kilometri. Ves moj trening je bil na Zelenici; kakšen more biti brez vzpenjača in brez vodstva, si pa lahko predstavljaš!«

»Kakšni so po tvojem mišljenju odnosi merodajnih organov do tega športa? Ali se ti zdi, da Smučarska zveza premalo skrbi za vrhunske smučarje?«

»Odgovor na prvo vprašanje zelo težko dam, ker ni povsod stanje enako. Pripomnil bi samo to, da v Tržiču svet za fizikulturo sploh nič ne dela. Smučarska zveza Slovenije bi morala biti bolj objektivna do

vseh panog zimskega športa. Če so skakalci lahko šli na skupen trening, zakaj še mi nismo šli? Človek dobi vtis, da so oni nekaj posebnega.«

»Pa največja smola in želje za novo leto?«

»Moja največja smola je bila huda nesreča v Garmischu l. 1952 tik pred olimpijskimi igrami, ko sem bil samo v življenjski formi. Od tistega časa sem 35-odstotni invalid.« Odgovora na drugo vprašanje pa nisem dobil.

Ker pravijo, da je tri nesrečna številka, sem hotel dobiti še četrtega. Izbire na pretek. Tu so: Janko Krmelj, Jože Krmelj, Peter in Zdravko Križaj, Janez Perko in mogoče še od mladincev Stritih ali Kralj. Odločil sem se za prvega. Janka Krmelja lahko smatramo za stalnega člana državne smučarske reprezentance. Mnogi ga smatrajo za najbolj standardnega člana. To je reprezentant, ki ni nikoli niti presenetil niti razočaral.

Kot je skromen v vsakdanjem življenju, tako je tudi skromen na vseh tekmovaljih. Taki so bili tudi njegovi odgovori. Prvo vprašanje je bilo vprašanje o perspektivah v našem smučanju. Odgovoril je: »V Jugoslaviji je 15 smučarjev, ki bi bili lahko še enkrat boljši, če bi imeli vzpenjače in zadosti vsakdanjega treninga. Mislim, da bi vrhunski tekmovalci moralno letno prevoziti najmanj 500 kilometrov. Vsekakor pa ima današnja mladina več možnosti za napredek, kot smo jih imeli mi. Je pa tudi mladina preveč razvajena; zdi se mi, da ji manjka poguma, predvsem pa rutine. V bodoče bi morali bolj trenirati tudi smuk.«

»Kateri mladinci dajejo največ upanja bodočnosti?«

»Predvsem kažejo dobro Jenko, Jamnik in pa Tržičani Stritih, Kralj in Dovžan.«

»S kakšnimi težavami se bori napredujoči smučar na svoji poti?« »Kdor hoče postati v današnjih razmerah vrhunski smučar, mora poleg talenta imeti še več vrlin: vztrajnost, požrtvovalnost, predvsem pa ogromno volje. Mnogo je treba žrtvovati in pretrpeti tako moralno kot materialno.«

»Na kakšna razumevanja smučarskega športa si naletel pri merodajnih forumih?«

»Mislim, da je vse odvisno od tega, kateremu športu je vodilno osebe naklonjeno. Smučanje se preveč rado od teh strani zapostavlja, čeprav je za zdrav telesni razvoj bolj koristno kot na primer nogomet. Jaz sem zadnja leta povsem zadovoljen, saj imajo v naši tovarni pravilno pojmovanje.«

»Ali si v letošnjem letu že kaj treniral? Ali misliš, da bodo mladi stopili vendar že v prve vrste našega alpskega smučanja?«

»Treniram že od prvega novembra dalje. Bil sem tudi v Kranjski gori na tečaju za trenerje. Mislim, da bodo na vseh tekmovalnih glavni favoriti še vedno Štefe, Dornik, Lukanc, Kunčič in, upam vsaj, da tudi moja malenkost. Ne vem pa, kako je z Mulejem in Cvenkljem, toda tudi nanju lahko računamo. Pripomnil bi pa še, da je zelo žalostno, ko najvišji forumi v smučarstvu zapostavljajo nekatere stare tekmovalce, kot na primer Janeza Štefeta in Matevža Lukanca. Vsaj lansko leto smo to posebno močno opazili.«

»Povej mi še kaj o svojih največjih uspehih in največji smoli.« »Največji uspehi: lansko leto v Italiji 1. mesto na Kaninu v veleslalomu (mednarodna konkurenca). Največje — kolektivno — smolo smo imeli leta 1955 na državnem prvenstvenem tekmovalju, ko tržiški klub, ki je vedno odnašal po 7 in še več medalij, ni osvojil niti ene! Največja osebna smola: hud zlom noge na Kofcah v letu 1955.«

Saša Štefe

PREKLIC

Vinko Frantar z Brezji pri Tržiču št. 32 preklicujem vse žaljive in neresnične besede, katere sem izrekel dne 6. januarja 1957 v nočnih urah v gostilni na Brezjah pri Tržiču proti tovarišu Karlu Dolinšku z Brezji pri Tržiču št. 2.